

Čudežna svečica

Je živela некоč lepa in ljubka deklica Metka. Imela pa je hudo mačeho, a še bolj huda in hudobna je bila njena hčerka. Ljudje so ljubili dobro Metko, hčerke pa ne, in zato je mačeha nekega dne spodila pastorko od hiše. Ko ne bodo več videli Metke, bodo začeli ljubiti mojo hčerko, je mislila v svoji napačni ljubezni do lastne hčerke.

Metka je tiho ubogala, povezala culico in vanjo skrila svečico, katero ji je bila zapustila rajna mati. Kadar ti bo najbolj hudo, je rekla umiraje, prižgi to svečico. Čudežna moč je v njej. In nato je umrla.

Šla je uboga deklica v tuji svet dobre sreče iskat. Namerila se je proti vzhodu. Težka bo pot, o Metka! Zima in mraz in glad ti bodo tovariševali.

Prvo noč je že vsa premrla in utrujena prispela do temnega gozda. Počlenila je v zatišje in odvezala culico. Samo še košček trdega ovsenega kruha ji je ostal od popotnje in svečica na dnu culice. Použila je kruhek in prižgala svečico, da bi si nad plamenčkom ogreela trde prste. Spomnila se je besed

rajne mamice in pri tem vzklíknila, ker ni imela nikogar več na svetu: »O, mamica, zdaj mi je hudo kot še nikoli!«

In ker ji je bilo res ož sile hudo, se je zgodilo čudo: Mala svečica je začela rasti. Rastla je in se širila, da je pred začudeno deklico nastal majhen, bel, okrogel stolpič. Imel je vratca na srebrnih tečajih. Pa so se vratca odprla in glej! — v čudežni svetlobi je notri stala belo pregrnjena posteljica s sinjim nebom, poleg nje pa je pogrnjena mizica s stolčkom. Še je zazval mili glas: »Vstopi, moja Metka! Najej se, v bele blazinice leži!«

Metka je ponižno ubogala in vratca so se za njo tiho zaprla. Toplota je polnila voščeno sobico. Kar sedla je k izbranim

jedem in si utešila glad. Zunaj je pokalo drevje od mraza, notri je bilo pa tako toplo in varno.

Nenadoma je na vratca zagledala, škrt, škrt. »Kdo pa je?« je vprašala Metka.

»Jaz sem, škrt, škrt! gozdna podgana. Sprejmi me, o deklica, v zavetje.

Lačna sem, zebe me, škrti, škrt, Glodača sem.«

Metka se je razveselila družčine in odprla. »Le noter, jesti imam dovolj. V postelji je še prostora.« — »Pa se ti nič ne studim!« je nezaupljivo vprašala podgana. — »Saj si božja stvar,« je odgovorila dobra Metka.

Glodača je skočila na mizo, jedla od Metkinih jedi in zaspala v znojžu bele postelje. Ko se je zunaj že zdani-ko, je Glodača deklico zbudila rekoč: »Vstani Metka, škrt, škrt. Znano mi je, da greš dobre sreče iskat. Ker si usmiljena deklica, boš srečo najbrž res našla. Jaz sem kraljica gozdnih podgan in v zahvalo, glej!« — po teh besedah je odpahnila vrata — »so moji podaniki ponoči preglodali gozd in ti napravili pot v deželo, kjer je sreča. Obrni se proti solnčnemu vzhodu.«

Metka se je Glodači zahvalila, nabasala culico z ostanke večerje in zajtrka ter stopila iz stolpiča. Ta se je začel nenadoma nižati in ožiti, da se je na koncu spremenil v malo svečico. Metka jo je ugasnila in spravila v culico. Šla je dalje po poti skozi gozd. Na večer tega dne je premrla in sestrada prispela do globokega morja. Nikamor naprej ni mogla. Použila je zadnji kosček potice, prižgala svečico in, kot prejšnji večer, globoko zavzdihnila k mamic. In spet ji je dala svečica zavetja in hrane. Nenadoma pa je potrkalo na vrata stolpiča, tek, tek. »Kdo pa je zunaj?« je vprašala deklica. — »Jaz sem, tek, tek! morska račka, Plavačka. Sprejmi me, o deklica, v zavetje, lačna sem, zebe me, tek, tek!« — Metka se je zelo razveselila družčine in jo povabila. »Pomočila in umazala ti bom blazinice,« je pripomnila račka. »Ah kaj, se pri meni pač posušiš, Le noter!«

Plavačka je sfrčala na mizico, jedla od Metkinih jedi in zaspala na znojžu bele postelje. Ko se je zunaj zdani-ko je račka Plavačka zaklicala: »Tek, tek, Metka vstani! Jaz sem kraljica rac in vem, kam greš. Ker si me pogostila, glej!« — na te besede je odpahnila vrata — »so moji podaniki ponoči preveslali stolpič na drugi breg morja. Drži se poti na vzhod, tam te čaka sreča.«

Hvaležno je pogledala Metka račko Plavačko, povezala culico in dela vanjo svečico.

Tretji večer je prispela spet vsa onemogla in lačna v deželo, ki jo je pokrival sam led. Pa ne samo to, — tudi nebo nad deželo je bilo zmrznjeno in je pokrivalo kraje kot ogromen, leden poveznik. Mrzel piš je vel po tej, gotovo začarani deželi. Spet je našla Metka v voščenem stolpiču zavetje, ker bi sicer zagotovo zmrznila.

Okrog polnoči pa je na vrata zaskalo, sek, sek, sek. »Kdo pa je?« se je prestrašila Metka. »Jaz sem, sek, sek! kača Klopotača. Sprejmi me v zavetje, o deklica! Lačna sem, zebe me, sek, sek.« Metka se je, kakor vsi ljudje, kače bala, a vseeno je odprla rekoč: »Le notri, jesti imam dovolj.« — »Kje bom pa spala?« — Metka se je premagala in vzkliknila: »Saj si vendar tudi ti božja stvar. Noter zlezi, bo že kaj prostora zate.« — »Rada bi spala v tvoji postelji in se ogrela s človeško toploto,« je zaprosila kača. — »Dobro, kakor želiš,« je obljubila Metka in postregla Klopotači z jedjo. Zunaj je po začarani pokrajini tulil mrzel piš, v stolpiču pa je vladalo prijetno zadovoljstvo.

Kmalu pa je kar na mah začelo tako silno deževati, kot da se je utrgal oblak, vmes pa so švigale strele in bobnel je grom. Kaj se je zgodilo?! — Ta hip je namreč prenehal zlokobni urok, v katerem je bila ta dežela pred davnimi stoletji ukleta. Kraljevič te dežele je bil takrat trdega srca in je izpred gradu svojega očeta zapodil ubogo in lačno vdovo brez daru. Takrat je silno zagrmelo in grozen glas je prišel izpod neba:

»Proklet bodi, dokler te ne ogreje ljubezen nedolžne sirote!« Princ se je spremenil v kačo, deželo z ljudmi vred, in celo samo nebo, pa je pokril leden plašč.

To noč pa se je bilo izpolnilo. Vsa dežela, v njej kar leze ino gre, se je prebudila iz ledene otroplosti, kajti, saj uganete otroci! — kača Klopotača ni bil nihče drugi kot zakleti princ, ki se je v tej podobi pogrel v Metkinem voščenem stolpiču.

Zazvonili so zvonovi kraljevega mesta. Ljudstvo je veselo zavrisnalo. Notri v voščenem stolpiču je odmevala poskočna godba. Zmeraj bliže je prihajala. Zasukala so se vrata na sretnih tčajah in venkaj je za noč prispel princ

svojo, od radosti žarečo rešiteljico Metko. Kralj je razprostrl roke in ju objel presrečni deklici rekoč: »Naj te, dobra Metka, poljubim. Rešila si vso deželo. Postani žena mojemu sinku.«

Ljudstvo je od zadovoljstva zavpelo in radostno pritrjevalo.

Korakala sta Metka in princ, za roko se držé, po srebrni, z zlatom pretkani preprogi naravnost gori v ponosni grad.

Medtem pa je čudežna svečka do kraja zgorela, kajti njeno poslanstvo je bilo dopolnjeno.

Čez teden dni se je vršila slavnostna poroka, potem pa kronanje. Princa je kazen poboljšala in dobrotno je zavečal svoji deželi.

Ko sta mačeha in pastorka svedeli o veliki sreči zaničevane pastorkice Metke, sta od zelene zavisti vzeli žalosten konec...

AMI:

Moje sanje o Indijancih

Spisal Vinko Vuković, učenec III. razr. pri Mali Nedelji

Mnogo sem čital o Indijancih zato sem se nekega večera zamislil v Indijance in v tem zaspal. Sanjalo se mi je,

ladje. Po prestanem viharju so mornarji ladjo očistili. Ob takih zanimivih dogodkih smo se pripeljali v Ameriko. V

da sem se vkrcał na nek parnik. Ta nas je pripeljal v štirih dneh v Ameriko. Na poti smo doživeli mnogo zanimivega in žalostnega. Na potu nas je zajel vihar, slana voda je pljuskala na krov

New Yorku smo se izkrcali in se odpeljali z železnico v deželo Indijancev. Vožili smo se po stepah in videli razne kraje, živali in plemena, velika trava je obdajala železnico na obeh straneh.

Na neki postaji smo izstopili in jo mah-nili peš v stepo. Srečavali smo divje bi-zone in konje, ki so se nas plaho ogi-bali. Po dolgi hoji smo prispeli do prve Indijanske vasi. Prebivalci so se pri-pravljali na velik lov na divje bizone. Za orožje so imeli sulice in loke, za la-smi pa so imeli krasno perje. Okoli vra-tu pa medvedovo zobovje, to pomeni da

reki navzdol šotori so bili lepo poslika-ni, na njih so bile slike iz narave, pred-njimi so se igrali napol nagi dečki in deklice. Matere pa so šle iskat prehra-ne. Videli smo, da se bližamo severnim krajem. Srečavali smo trume severnih medvedov. Videli smo, da vlečejo Indi-janske sani psi, na katerih so sedele že-ne in otroci. Slišali smo neko hropenje

ima toliko zob kolikor medvedov je ubil.

Oblečeni so bili v kožo divjih bizo-nov, trdi šotore so imeli iz bizonove ko-že. V drugi vasi smo opazili trumo jez-decev na lepih, vitkih, krasnih, brzih konjih. Na čelu je jahal poglavar, na glavi je nosil krasno perjanico. Odprav-ljali so se da napadejo sovražnike v drugi vasi. Njihovo tačorišče je bilo ob

in spoznali, da je Indijanec ubil divjega konja. Prišli smo do ledenih pokrajin kjer prebivajo Eskimi. Eskimi so bili oblečeni v kožuhe iz kože severnega medveda, na nogah pa so nosili smuč. Videli smo gručo otrok ki so se kepali in sankali; poskusil sem tudi jaz pa sem se zvrnil v jarek in se zbudil.

Manica:

Slon in ribica

Na obali širnega morja stoji orjaški slon ter se ozira po vodni gladini. Pri tem opazi ribico, ki zvedavo kuka iz vode.

»Aha,« reče ošabno slon. »živalca ma-la, ti gotovo zdaj občuduješ mojo veli-kost in širino!«

»Res si korenjak« mu pritrdi ribica.

»Pa ko bi ti še le videla moje pro-strano kraljestvo,« nadaljuje velikan. »Glej te šume, ki jim ni konca ne kraja, povsod sem jaz gospodar! Pojdi ribica malo z menoj, da ti vsaj nekoliko raz-kažem svoje bogastvo!«

»Kako naj grem s teboj, ko pa ni-mam nog,« se pomuza ribica.

»Joj, joj torej tudi par korakov ne moreš napraviti po suhem,« jo zasm-

huje orjak. »Revica mala, kako se mi smiliš!«

»Nisem revica,« odvrne živahno ribica, »pač pa sem kraljica širnega morja. In to moje kraljestvo je najbrž mnogo večje od tvojega. Če te zanima, stopi z menoj tja do one najbližje ladje, ki jo vidiš le par streljajev od obali!«

»Kako naj grem,« se začudi slon, »saj vendar nisem riba, da bi mogel plavati!«

»Joj, joj, tak hrust in vendar niti par korakov ne moreš napraviti po morju —! Revček, kako se mi smiliš,« se mu poroga ribica, zamahne z repkom in veselo švigne v svoje brezkončno kraljestvo.

Deruda:

Ciganov pogreb

Komu je neznana usoda cigana? Rodil se ni v senci gosposkih domov, mu streha le plahta je vsa razcapana in postelja trava in resa gozdov.

Od mladih nog prosi in strada po sveti, usmiljenih malo odpre se mu vrat, povsod siromak le cigan je prokleti, nikomur ni človek, nikomur ni brat.

Tako ga preganja in biča usoda, ob soncu in dežju iz kraja gre v kraj, edina mu radost je divja priroda, voz, šotor in deca ciganu je raj.

In zdaj je še revo nezgoda zadela, udarilo kljuse ga suho je v bok, le vzdihnil je, duša je k bogu zletela, zapustil nič manj ni ko sedem otrok.

V mrtvašnici mračni sin sonca počiva, zaplakala žena je, sedem sirot, a že jih neusmiljena roka odriva: prišla je prepoved, Bog vedi od kod.

Nič več ne boš gledal nebesnega svoda, zgradili so dom ti iz šestih desk — to dala ti reva zastonj je gospoda! Čemu bi še plakala deca tvoja?!

Ne spremejo h grobu te pevec, molitve, le žena sirotna, otroci bosí in bratje cigani — in morda žalitve, pogledov brezsrčnih, zijavih ljudi.

Janko Polak:

Sneg

Kot nevesta mlada, bela
v snegu se blišči poljana.
Nad poljano pne se méгла
kot tenčica redko tkana.

Kot zlatarji sonca žarki
kujejo nakit nevesti.
Ptički pa kot mla i svatje
plešejo po beli cesti.

Vse tako je razigrano;
komu mar je danes zima!
Naj je tudi tvoja duša,
tvoje srce nikdar nima!

Uganka

Neroden samec je spravil vse svoje nogavice v predal. Ko je prišel zvečer v sobo in ni našel nikjer užigalic, da bi prižgal petrolejko je hotel v temi vzeti iz predala par nogavic. Imel je vsega 10 parov nogavic, pet parov je bilo temnih, pet pa svetlih. Koliko nogavic je moral vzeti samec iz predala, da je dobil par. Če boste vprašali svoje tovariše, vam bodo gotovo odgovorili: »Enajst«. A to ni res. Dobro premislite in prihodnjo nedeljo vam objavimo rešitev.

JUTROVČKI PIŠEJO

Življenje slovenskega kmeta! Kaj Ti naj napišem dragi stric Matic o našem kmetiču za natečaj, ki si ga razpisal?

Nevem ravno dosti, ker nisem rojena na kmetiji. Vendar Ti hočem tukaj v par vrsticah opisati težavno, a vendar lepo življenje našega kmeta. Gotovo še tudi Ti nisi bil na kmetih, ter ni si vihtel v roka hmotike ali šel za plugom, da bi se Ti valila izpod lemeža naša draga slovenska zemljica. Dosti znojnih kapljic pomeša naš kmet z zemljo predno pride jesen, da mu poplača trud. Takrat pač je lepo pri nas na kmetih dragi stric Matic. Ti še gotovo nisi slišal mlatičev kadar drobijo s cepci zlato klasje kako gre pika-poka-pika-pok. In kadar pride trgatve, takrat Ti je življenje po naših sončnih rebrih kjer so vinogradi (Takrt). Takrat slišiš vrskanje petje vse se raduje težkih grozdov kateri mu dajejo potem obilo rujnega vinca.

Tako ima naš kmet vedno polne roke dela. Enkrat veselega drugič otrudilvega tako mu preteče leto. Nato pa pride zima težko zaželjeni čas počitka. Potem pride pa zopet spomlad nato poletje in tako se vrste letni časi z njimi leto in kmečko življenje gre po starem tiru naprej.

To vidiš sem Ti, napisala dragi stric Matic o življenju našega slovenskega kmeta. Vem pa tudi za natečaj nemorem spraviti skupaj ker mi ne gre posebno od rok. Zato Te prosim, da upoštevaš. Te pozdravlja Tvoja

Vida Kobljar, učenka I. raz. v. n. š.
Sv. Peter v Savinjski dolini.

Življenje slovenskega kmeta Pomlad.

V pomladi, ko poše pomladno sonce, odide kmet na polje. Tam orje, gnoji njivo in seje. Ko je delo opravljeno, prosi Boga za blagoslov.

Poletje

Seme vzklije. Med semenom je plevel, tega je treba odstraniti. Pšenico Oves itd. se mora požeti. Kosa je zapela prvo pesem.

Jesen

Kmet pospravlja poljske pridelke. Doma mlati: Oves Pšenico itd. Kosa je

zapela drugo pesem. Kmet seje ozimno.

zima

Kmečka družina lušči fižol in lička koruzo. Popravlja koš ein plug ter drugi pribor za na polje. Bogu se zahvaljuje za blagoslov, ter misli na drugo pomlad.

Lajmiš Florijan, I.a III. drž. real. gimn.
v Ljubljana.

Dragi stric Matic!

Lepo se Ti zahvaljujem za prelepo knjižico. Najprvo Ti povem to, kar vem o slovenskem kmetu. Nikoli še nisem bila na kmetih, zato Ti pišem le to, kar vem. Slovenski kmet mora delati od ranega jutra do poznega večera. Pri delu si veselo popeva. Naš kmet ima čisto, blago dušo in bistri razum. Skoraj vsak kmet ima nekaj drobnice in krav. Bogatejši imajo še konje in vole. Priča kmetovalskemu delu so žulji, katere nisi vsak kmet na rokah.

Tita Klemenčič, uč. IV. a. r. na Mladiki
Ljubljana

Dragi stric Matic! Najlepše se ti zahvaljujem za poslano darilo! Ne bodi hud name, ker ti nisem takoj pisal. Sklenil sem, da se tudi jaz udeležim novega nagradnega natečaja, katerega naslov se glasi: »Življenje slovenskega kmeta«.

Ko so prišli naši pradedi v današnje slovenske kraje, so se začeli baviti največ s poljedelstvom in živinorejo. Trdo je delo, katerega mora opravljati slovenski kmet. Zgodaj zjutraj ga vidimo na polju že pri delu. Trd in grenak je kruh, katerega si prisluzi s svojimi žuljavimi rokami. Dostikrat niti ne ve, kedaj mu je jesti. Kmet je ud naše lepe lepe domovine Jugoslavije. On ustvarja s svojim delom blaginjo naroda. Kmet je suženj dela. Njemu je delo vse, pa če je še tako težko in naporno. Zavedajmo se tega in podpirajmo z vsemi sredstvi našega slovenskega kmeta!

Stojan Vladimir, dijak III. a. raz.
drž. real. gimn. v Kranju,
Jecenice-Fužine

Življenje slovenskega kmeta je težko. Po večini je naša dežela hribovita, zato je tudi življenje trudapolno. Kmet obdela v skrbi polja in vinograde ter sadovnjak, da mu ne uniči njegov trud slana, toča in druge uime. Kmetijski človek je že od mladih nog privajen in utrjen delu. Kmečki otroci če niso za drugo, morajo paziti na mlajšega. Vsakemu je znana kmečka gostoljubnost, če bo le imel s čim ti bo postregel (so tudi skope izjeme). Od kmetovega truda žive vsi drugi sloji. Pregovor pravi: kmečki stan je najlepši. Dandanes kmeta tarejo: dolgovi, slabe letine in visoki davki. Sevé da vsak pameten kmet plačuje tudi zavarovalnino, kar je v slučaju nesreče, ki ni redka, prav dobrodošla. Če je kmet marljiv shaja že za silo kljub težkim časom. Naša dežela je po svoji goratosti pasivna. Brez dela ni jela! Iskrene pozdrave stricu Maticu in vsem Jutrovčkom.

Franc Gorenc, uč. VI. raz. osnov. šole

**v št. Rupertu p. M. Kamenje št. 17
Dolenjsko**

Življenje slovenskega kmeta. Rano zjutraj, ko zadnje zvezde tonejo za gorami in ko sonce pošilja že prve žarke na zemljo se dvigne iz postelje — kmet. Nič se ne steguje, nič ne zdeha, marveč takoj po zajtrku prime za lopato in motiko. Gotovo mislite, da tarna in vzdihuje, da mora na delo. Ne! Krepkih rok in žvižgaje hiti čez polje. Tam prične veselo delati.

Tako dela in gara kot črna živina, od ranega jutra do poznega večera. Iz polja pa zopet odide vesel, kakor je prišel, saj ve, da ni delal zastonj. Doma ga že čaka kopica rdečeličnih otrok in ga sprašujejo če jim je kaj prinesel. Ko se nekoliko odpočije in zaužije revno večerjo, se vleže na trdo posteljo in zaspi. Sveži zrak mu napolni dušo in delo ga je zopet okrepčalo. Zjutraj pa z novimi močmi prime zopet za delo!

**Erbeš Erika, uč. III. raz. mešč. šole v
Mariboru, Sp. Radv. c. 41 — Nova vas.**

Pesem o kmetu.

Na kmetih veselo je
kjer češnje orveto
kmetič pa orvé
in seje žito.
Ja koso nabrusi

kositi začel
in seno obrača
ter poje vesel.
Žito je požel
zakaj bi ne bil vesel
pozimi žgance jedel
na peči bo sedel
in čital »Mlado Jutro«
da bo še bolj vesel.

Slavko Mrovlje, uč. c. raz. na Viču.

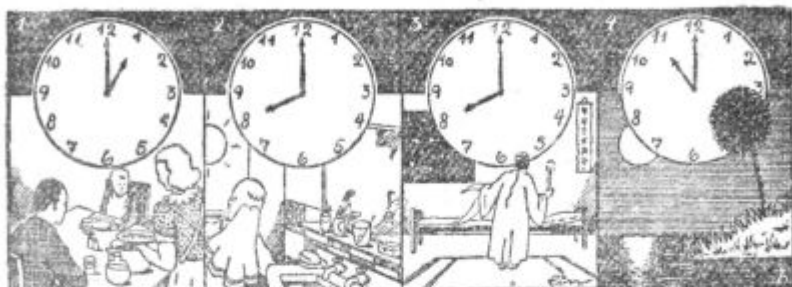
Življenje slovenskega kmeta. O počitnicah sem imela priliko opazovati življenje slovenskega kmeta. Rano zjutraj, ko se je oglasilo prvo petelinje petje, že se je prebudil, ter odprl svoje trudne oči. Najprej odhiti v hlev, ter tam napoji in nakrmi živino, potem pa odhiti na polje. Tam se trudi od zore do mraka. Komaj poje skromno kosilo, pa že ga vidimo zopet na polju. Tako mineva dan za dnevom. Ko pa napoči nedelja, se praznično obleče, ter gre k maši. Ob nedeljah pa hodi po poljih in sadovnjaku, ter z veselim očesom ogleduje, kako mu ljubi Bog blagoslovljiva ves pridelek.

**Sticher Karolina, uč. I. raz. mešč. šole
v Hrastniku**

Listnica uredništva

Uganke in križanke iz zadnjih števil so pravilno rešili: Leja Črepinšek, uč. I. razr. mešč. šole v Celju, Marija Resman, uč. III. razr. v Kropi, Snaj Brigita, uč. IV. razr. v Trzinu 34. Vezovišek Branko, uč. III. razr. v Senovem pri Rajhenburgu, Gaspari Dušan, dijak I. razr. drž. real. gimn. v Ljubljani, Voljč Branko, uč. IV. razr. v Dolnjem Logatcu, Ljubič Dušan, uč. ? razr. v Ljubljani, Lorber Vera, dijak II. b razr. mešč. šole v Celju, Letonja Draga, dijakinja I. b razr. drž. real. gimn. v Murski Soboti, Boženka Orožen, uč. v Celju, Ivanka Jare, uč. V. razr. v Mariboru, Balon Vinko, uč. V. razr. v Kamni, Žiger Nadislav, dijak III. c razr. klas. gimn. v Mariboru, Brus Karol, dijak I., e razr. I. drž. real. gimn. v Ljubljani, Borštnar Josip, uč. III. a razr. VI. deške osn. šole v Spodnji Šiški — Ljubljana, Rubsch Irma, uč. mešč. šole v Celju, Melavc Tinko, uč. IV. razr. v Mozirju, Pogačnik Slavko, dijak v Semiču 77.

Koliko kažejo ob trinajstih ure po svetu?

Kadar je v srednji Evropi ura 13, je v Ameriki šele 8 ura zjutraj. Obenem naznanjajo ure na Kitajskem 8. uro zve-

čer. Na otokih v Južnem morju je pa celo že 11 ura ponoči.

Nerodni Mihec

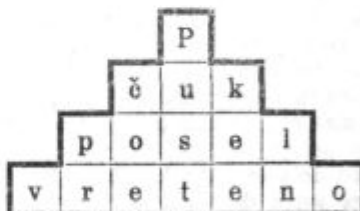
Mihec je zelo ponosen, da se že zna sam oblačiti. Lepega jutra sreča učiteljico tik pred šolskim poslopjem, ki je takoj opazila, da je Mihec obul dve različni nogavici, zato pravi:

»Nu, Mihec, kakšne nogavice si pa danes obul?«

»Da gospodična,« odgovori ponosno Mihec, »to so moje nove nogavice. Ali niso lepe? In doma imam še en par prav takih!«

MANICA:

Za bistre glavice Rešitev

Posetnica I.

Dine Čapek
Rim

Ka je ta gospod po poklicu?

Posetnica II.

Ivan Pocufo
Kranj

Kaj je ta gospod po poklicu?